

Genersich Antal és Gusztáv orvosprofesszorok leszármazási rendje, életútja és tevékenysége

Péter Mihály, Péter H. Mária
Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem

Datele genealogice ale profesorilor universitari Antal și Gusztav Genersich, viața și opera lor

În prima parte a lucrării sunt redată pe baza documentelor din arhivă datele genealogice ale familiei Genersich. A doua parte a lucrării prezintă viața și opera lui Antal Genersich (1842-1918), fondatorul Catedrei de Anatomie Patologică din Cluj, punând accentul pe cei 25 de ani petrecuți în acest oraș. Se relevă activitatea sa fructuoasă în cadrul Societății Muzeului Ardelean. În a treia parte este înfățișată activitatea lui Gusztav Genersich (1865-1921), nepotul lui Antal, care a înființat primul azil pentru copii precum și Clinica de Pediatrie din Cluj.

Cuvinte cheie: date genealogice, viața și opera

The Genealogy, Life and Work of Antal Genersich and of Gusztav Genersich

The first part of the study makes a presentation of the Genersich family's genealogy. The second part deals with the life and work of Antal Genersich (1842-1918), the founder of the Anatomical Pathology Institute in Cluj. We put a special emphasis on the period of 25 years he spent in this town. We further analyze his outstanding activity within the Transylvanian Museum Association. The third part offers an overview of the work of Antal's nephew, Gusztav Genersich (1865-1921), the founder of the Children's Home and Children's Clinic from Cluj.

Keywords: genealogy, life and work

Orvostudományi Értesítő, 2009, 82 (1): 52-56

www.orvtudert.ro

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME, Egyesület) ez évben (2009) ünnepli megalakulásának 150. évfordulóját. Ez alkalmából több olyan kötetet szándékozik megjelentetni, melyek tevékenységét tükrözik. „Az EME kiemelkedő személyiségei” c. kötet számára Genersich (G.) Antal monográfiájának megírására e dolgozat szerzői kaptak megbízást, mivel a *Genersich Emlékkönyv* második részének összeállításában szerzői és szerkesztői minőségben már résztvettek [17, 22].

Az említett monográfia megírásához szükséges adatgyűjtés során már felmerült két megoldásra váró feladat: – nem lehet G. Antalt úgy bemutatni, hogy elődeiről, rokonairól ne szólunk; – ahhoz, hogy az erdélyi magyar orvostestület középkorú és fiatal tagjai is megismerjék a G. családnak azt a két orvosprofesszorát, akik az erdélyi magyarnyelvű orvostudományhoz jelentősen hozzájárultak, szükséges, hogy érdemeiket az EME *Orvostudományi Értesítőjében* is röviden ismertessük.

I. A Genersich család genealógiai adatai

A G. Antalra vonatkozó anyaországi források [18] tanulmányozása után végre sikerült Románia Nemzeti Levéltára Kolozs megyei Igazgatóságának jóvoltából, egy feldolgozásra váró hatalmas anyagból a G. család iratait soron kívül kézbe venni [19]. Az iratok jelenleg 29 iratcsomóba (dossziéba) vannak besorolva. Ezekből csak az első 10 tartalmazza a G. család iratait. A fond második részét a vichneyi Szombathelyi család iratai képezik, míg a harmadik részben (varia) a G. családdal semmilyen kapcsolatban nem levő okmányok találhatók. A G. és a Szombathelyi családok iratainak összekapcsolását az indokolhatja, hogy G. Gusztáv dr. Szombathelyi Gusztáv (? – 1889), Kolozsvár főorvosának

Matild nevű leányát (1867-1948) vette feleségül.

G. Antalnak mindössze két különlenyomata van a 2. számú dossziében. Ezt azzal lehet magyarázni, hogy nevezett 1895-ben visszatért Budapestre, ahol iratainak túlnyomó részét meg is találtuk [18]. A 3. csomó G. Clara, a 9. pedig G. Katharina 2-2 németnyelvű iratát tartalmazza, melyektől jelen esetben eltekintünk. A 4.-7. fasciculusban G. Gusztáv személyes okmányai találhatók, laza időrendi sorrendben (iskolai bizonyítványok, index, diploma, munkahelyi igazolások, véleményezések, életrajzok, jelentések, kérvények stb.). Az utolsó irat 1917-es keltezésű, tehát életének utolsó 4 évéről (1918-1921) nincs semmilyen irat (professzori kinevezés, gyászjelentés stb.). Nem tartjuk kizártnak, hogy egy másik fondba kerültek. A 10. iratcsomóban van G. Gusztáv Zoltán nevű fiának arcképes vasúti igazolványa. Van még két olyan dosszié, melyek a G. családnak leszármazási adatait tartalmazzák. A 8-ban egy A4-es kartonlapon egy „I. Genersich Jánosnak fiú ágon való leszármazottjai” c. családfa található. A jobb alsó sarkában ez olvasható: összeállította és rajzolta Genersich Margit III. A genealógiai táblázat személyi adatokat nem tartalmaz, csak keresztnéveket.

Végül rátérünk az 1. számú iratcsomó anyagára, ami „Genealogische Deduction der Genersichischen Familie” címen, német nyelven, kalligrafikus, latin betűs írással készült, A4-es méretű, 14 darab összefűzött „táblára” felbontva egy részletes családfa adatait tartalmazza. A szerző neve nincs feltüntetve [19]. Mielőtt a családfát ismertetnénk, néhány a családra vonatkozó általános kérdést kell tisztáznunk. A G. család felvidéki német, pontosabban cipszer szász származású. E német ajkú népcsoportot a XII. században, az erdélyi szászokkal egyidőben telepítették le a Szepességbe. Ezt a területet németül „Zips”-nek nevezik, innen származik a cipszer elnevezés.

A családfából kiderül, hogy már az 1500-as években említene a korabeli feljegyzések Genersich nevű személyeket – akik nevüket az idő tájt több változatban is írták – így például Melchior Genersich (Gnersich) 1509-ben telepszik le Lőcsén; Heinrich Gnersich 1540 (feltehető, hogy előb-

Dr. Péter Mihály

540103 Marosvásárhely – Târgu Mureș

Aleea Cornișă 20/14

E-mail: peterm@rdslink.ro

binek fia); Melchior Gnersich De Monte Georgi Musicus; Melchior Genersy, Judex Leutshauiensis 1546, felesége Katharina S. Korkolczy; Melchior Genersich lőcsei polgár 1552, felesége Ursula Görgey. Ők a legtávolabbi ismert ősei a G. családnak. Az adatok 1648-ig nem folyamatosak, bizonyára ezért kezdődik a 8. dosszié családfája is Johannes I-gyel, vele kezdve apai ágon már megszakítás nélkül jutunk el G. Antal és G. Gusztávhoz. Sajnos helyszűke miatt a nagyszámú oldalági leszármazottakra nem térhetünk ki.

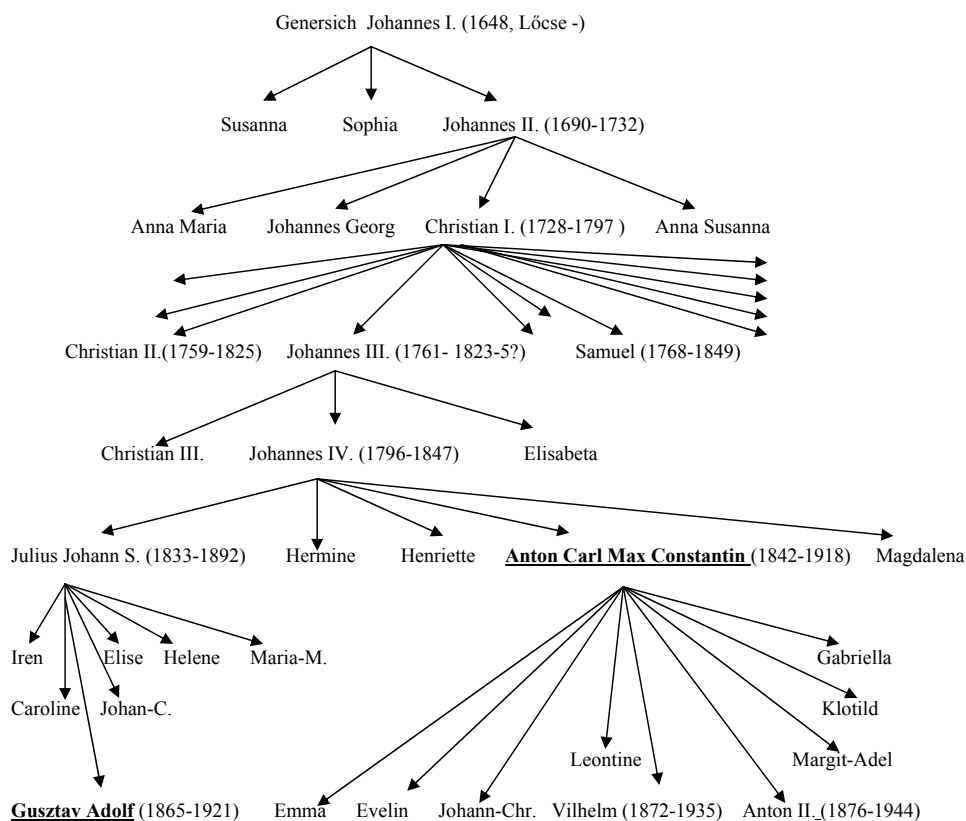
Johannes I. tehát 1648-ban Lőcsén született. Első felesége Elisabetha, második Anna. Három gyermekük volt: Susanna, Sophia, és Johannes II, aki 1690-ben született és 1732-ben halt meg. Felesége Maria Frühauff. Négy gyermekük volt, a harmadik Christian I. (1728-1797), ennek neje Anna Susanna Roykó (1736-1817), 12 gyermekük közül a negyedik Johannes III (1761-1823, 1825?), később Bécsben teológiai tanár, akinek felesége Clara Keler. Három gyermekük közül a második Johannes IV (1796-1847) ügyvéd lett Nagyszombaton. Első felesége Elise Jobbágyi utód nélkül hunyt el, második felesége Catharina Kilcher (1815-1860). Ők G. Gusztáv nagyszülei, illetve G. Antal szülei. Öt gyermekük közül az első Julius Johann Samuel (1833-1892) G. Gusztáv apja, a negyedik gyermekük, pedig **Anton I. Carl Max Constant** (1842-1918) a kolozsvári Kórbonctani Intézet alapítója.

Julius Johann Samuel feleségül veszi Irene Genersicht (?-1887), hét gyermekük született, közülük a harmadik **Gusztáv Adolf Stephan** (1865-1921), a kolozsvári

gyermekklinika első professzora. Felesége Szombathelyi Matild. Mind a négy gyermekük Kolozsváron született: Margaretha Kornélia Aurélia (1896. VII. 2-?); Alexander Theodor Koloman (1897. XI. 18-1903. XII. 8), Zoltán Paul Gusztáv (1907. II. 2 - ?) és Ilona Irene Ella (1909. XII. 25 - ?). Alexander és Zoltán gyerekkorukban hunytak el.

Anton I. Carl Max Constant felesége Cornelia von Machik (1845 - ?) volt, kilenc gyermekük született: Emma Katharina (1867. X. 31-1870. XII. 5); Evelin (1869. III. 1-1888. V.19, II. éves zürichi orvostanhallgató korában hunyt el); Johann Christian (1870.XII.15-1876.XI.18); Wilhelm Josef (1872. VIII. 15 - ?, feleségül vette 1914. VIII. 30-án Papp Mária Paulát); Leontine Kornelie Janette (1873. XII. 15 - 1886); Anton II. Julius Eduard (1876. IV. 2 - ?, házasságot kötött 1903.VIII.15-én Ciriak Marieval); Margaretha Adéle Katharine (1878. XI. 8 - 1918); Clotilde Katharine (1880. VIII. 30, feleségül ment dr. Pap Karl debreceni egyetemi tanárhoz 1908. VII. 15-én) és Gabrielle Louise (1882. III. 26- 1908. II. 30 (!) négyévi hosszas betegség után hunyt el).

A családfa Wilhelm gyermekeit nem említi. Antal II J. E. és Ciriak Marie házasságából öt leány született: Marie (1903. V.20), Elisabeth (1904.IX.22), Clara (1906. VII.15), Ella (1910. VIII.16) és Éva (1915. II.12). Clotilde Katharine és dr. Pap Karl házasságából három gyermek született: Katharine, Karl és Clotild (születési adataik nem szerepelnek). A nevet és az adatokat változtatás nélkül, a helyenként előforduló szöveget magyar nyelven közöltük (**1. ábra**).

1. ábra. Genersich Antal és Gusztáv leszármazási sorának apai ága

Az I-XIV. táblából, valamint más vonatkozó adatból [16, 20, 21] kiderül, hogy a G. család egyes tagjai már Antal és Gusztáv előtt, jelentős szerepet játszottak a közélet, az oktatás, a tudomány és művelődés területén. Így például **Dávid** (1600 k.-1659) ötvös, Lőcse város főbírája, országgyűlési követ (itt jegyezzük meg, hogy mindkét említett családfe minden esetben Dávid nevű személyeket említ, a Dániel név a Magyar Életrajzi Lexikonban [21] fordul elő); **Keresztély** (1759 -1825-26?), lelkész, tanár, történész, megírta Késmárk történetét, növény- és ásványkutatással is foglalkozott, leírta a tátrai bányászatot; **János III.** (1761-1825) a bécsi protestáns teológián az egyházi jog professzora, történelmi írásai is jelentősek; **Sámuel** (1768-1844) Lőcse főorvosa, botanikus, feldolgozta és közölte a Szepesség és a Tátra flóráját [16, 20, 21]. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a G. család tagjainak személyi adatai több esetben még pontosításra várnak. Ez a további kutatásokra hárul.

II. Genersich Antal életútja és tevékenysége

G. Antal 1842. febr. 4-én Nagyszombatban (ma Trnava, Szlovákia) született, ahol édesapja (János IV.) keresett ügyvédként dolgozott. Apját ötéves korában veszítette el. Négy testvérével korán árvaságra jutva Késmárkra kerültek nagyanyjukhoz, aki G. János (III) teológiai professzor özvegye volt. Nagyanyjuk a gyermekeket szigorúan nevelte, munkára szoktatta. Már kisdíák korukban hozzájárultak a család fenntartásához [6,7]. Alig 16 illetve 18 éves, amikor nagyanyját és anyját is elveszítette. 1860-ban Késmárkon kitűnő eredménnyel érettségizett, majd beiratkozott a pesti Királyi Magyar Egyetem Orvosi Karára. Kiváló eredményei alapján Lenhossék József (1818-1888) a bonctan tanára már II. éves korában felvette demonstrátornak. Még felavatása előtt, 1865-ben kinevezik tanársegédnek a Kórbonctani Tanszékre Arányi Lajos (1812-1887) mellé. Orvosdoktori oklevelét 1865. okt. 19-én kapta meg, minden tantárgyból kitűnő eredményt ért el. 1866-ban sebészdoktori, szülész- és szemésmesteri oklevelet is szerzett [17, 18]. 1867-ben a pesti Szegénygyermek Kórház, majd 1868-ban Pest város boncoló főorvosává nevezik ki, ahol évi átlag 1150 boncolást végzett. Kiváló képességeit figyelembe véve 1868 októberében állami ösztöndíjjal külföldi tanulmányútra küldték, ahol korának legkiválóbb németajkú orvosprofesszorai (K. v. Rokitsansky, F. v. Hebra, F. D. v. Recklinghausen, R. Virchow és mások) mellett dolgozott, kutatott, előadásokat hallgatott [4,6,7,13,16,17].

Mikor 1870-ben hazatért, bár várományosa volt a nyugalmomba vonult Arányi tanszékének, oda Scheuthauer Gusztávot (1832-1894) nevezték ki. Így elfogadta a kolozsvári Orvosebészi Tanintézet kórbonctani és törvényszéki orvostan ny. r. tanári állására szóló kinevezést. 1872-ben megszüntették a Tanintézetet és létrehozták a kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetemet, Magyarország második egyetemét. Ide kapott G. Antal kinevezést a Kórbonctani Tanszékre ny. r. tanári minőségben [6,18,22]. Így tehát kolozsvári tevékenysége két szakaszra osztható (1870-1872, 1872-1895).

Genersich igen nehéz kezdetleges körülmények között kezdte meg kolozsvári működését, ez az egyetem létrejöttével sem sokat javult. Komoly változás csak 1888 júliusában történt, amikor az új „Anatómia” épületet átadták rendeltetésének, melynek megtervezésében, felépítésében és berendezésében jelentős szerepe volt. Ebben az épületben három rokontárgyú intézet nyert elhelyezést: a bonctan, a kórbonctan és a törvényszéki orvostan. Ott, külföldi tapasztalatait felhasználva, csaknem a semmiből egy európai színvonalú Kórbonctani Intézetet hozott létre, melynek 23 évig igazgatója volt.

Fő tevékenységi területét, az oktatást rendkívüli pedagógiai érzékkel, az ismeretközlés veleszületett képességével végezte. Fő tantárgya a kórbonctan volt, de szükség esetén bonctani, sőt törvényszéki orvostani órákat is tartott. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy bár a mikrobiológia nem tartozott a tanrendbe, heti egy órában „Az emberi élősdiek” címen parazitológiát is oktatott. Új, korszerű szemléletet vezetett be a magyar orvosképzésbe, amivel maradandó érdemeket szerzett. Oktató-nevelő munkájának elismeréséül az 1876/77-es tanévben az Orvosi Kar dékánjává, ezt követően 1877/78-ban az egyetem rektorává illetve 1878/79-ben prorektorrá választották meg. A prodékáni tisztséget is többször betöltötte [22].

Gazdag és sokoldalú tudományos tevékenysége főleg kazuisztikai jellegű volt, átfogta a kórbonctan egész területét [3,4,15,17]. Jelentősebb eredményeiből megemlítünk néhányat. Sikerült elkülönítenie a *Mycobacterium tuberculosis* a *M. bovis*től az általuk okozott kórszöveti elváltozások alapján [15]; leírta a tüdőembóliát; a multiplex neurofibromák kóroktanában az öröklékenység szerepét és hisztogenezisét; az enterocolitis necrotisanst és következményeit; utóbbiaknak első leírójaként a világirodalomban napjainkban is idézik, így Powers [12], Anjali Kulkarni [1], Fetterman [5] és mások. Magyarországon elsőként közölte az actinomycosis és a trichinosis patogenezisét és klinikai képét, tisztázta utóbbinál a féreg életciklusát, a rezervoárokat, köztük a patkányok szerepét. Sajnos több esetben prioritásának elismerése még várat magára, bár napjainkban ismét felvetődött ez a kérdés (Szende B., Kiss L.). Dolgozatainak jelentős részét erdélyi kiadványokban is közölte [22].

G. Antalnak a tudományos szervező tevékenysége is igen jelentős és eredményes volt. Ez irányú munkássága meghatározóan serkentette az EME, főleg Orvos-Természettudományi Szakosztályának tevékenységét. Egy évvel Kolozsvárra érkezése után már tagja lett az Egyesületnek, 1875-ben egyik méltatlanul mellőzött dolgozatát az EME Évkönyvében közölte [22]. Amikor Hőgyes Endre 1876. január 8-án létrehozta Kolozsváron az EME-től független Orvos-Természettudományi Társulatot (Társulat) és annak Értesítő c. folyóiratát az Orvosi Szakosztály elnökéül G. Antalt választották meg [11]. Majd Hőgyes távozásakor (1883. IV. 1.) a Társulatnak is ő lett az elnöke. Ezt a tisztséget a Társulatnak az Egyesületbe való beolvadásáig (1884. IV. 24.) viselte. Utóbbi esemény kezdeményezésében és végrehajtásában döntő szerepe volt. Az egyesülést követő első EME közgyűlésen (1884. V. 11.) G. Antalt, az orvosi alszak elnökévé választották [11]. Ezt a tisztséget 1895 szeptemberéig töltötte be, amikor 25 évi

kolozsvári tevékenysége után őt is meghívták Budapestre. Fentiekből kiderül, hogy megszakítás nélkül, közel 20 éven át elnöki minőségben lelkiismeretesen és eredményesen irányította az orvosok tudományos tevékenységét a Kolozsvár központú Társulatban, illetve Egyesületben.

G. Antalnak magánorvosi tevékenysége is figyelmet érdemel. Utalunk itt, például a Kolozsvár-Kocsárd közötti (1871-73 vasútépítkezés) orvosi ellátására, vagy a háziorvosi munkájára. Magánorvosi praxisát nemcsak anyagi okok miatt vállalta, hanem olyan emberi tulajdonságai miatt is, mint a szeretet, a megértés és a segíteni akarás.

Sokirányú elfoglaltsága mellett a közéleti tevékenységbe is bekapcsolódott. Szaktanácsadóként résztvett a város csatornázásának irányításában, a városi vízmű kezelőbizottságában, az egyetemi épületek tervezésében és kivitelezésében. Tanácsosi, majd gondnoki minőségben segítette a kolozsvári lutheránus egyházközség munkáját [22].

Oktatói, tudományos és közéleti tevékenységének elismeréseképpen szepesszombati előnévvel nemesi rangot kapott (1891), a Magyar Tudományos Akadémia pedig 1892-ben levelező, majd 1906-ban rendes tagjává választotta.

Tevékenységét 1895-től nyugdíjazásáig (1913) a budapesti I. sz. Kórhonctani Intézetben folytatta [18]. Itt is az oktatást tekintette elsődrendű feladatának. E tevékenységét értékelve az 1904/05-ös és az 1905/06-os tanévben dékánna, majd 1910/11-ben az egyetem rektorává választották. Sajnos új munkakörülményei csalódást jelentettek számára, de ez munkakedvét nem törte meg [2]. Számos szakmai, tudományos és közéleti egyesület, társaság választotta tagjává. Különösen az Igazságügyi Orvosi Tanácsban fejtett ki maradandó értékű munkát [2,4,14].

1918. június 4-én, Budapesten hunyt el. Végakaratainak megfelelően a kolozsvári Házsongárdi temető lutheránus sírkertjében helyezték örök nyugalomra [2,3,17,22].

III. Genersich Gusztáv életútja és tevékenysége.

Gusztáv apja, Gyula (Julius Johann Samuel) Antalnak testvére, tehát Gusztáv Antalnak unokaöccse. A családfa szerint [19] Gyula Lőcsén kereskedő volt, nem ügyvéd, ahogyan az egyes forrásmunkákban [9] szerepel.

Gusztáv Lőcsén született 1865. aug. 7-én [16,19], mások szerint 5-én [9,20]. Középiskolai tanulmányait szülővárosának katolikus főgimnáziumában tiszta kitűnő eredménnyel végezte, 1883-ban érettségizett. Szülei papi pályára szánták, de nagybátyja, aki akkor már Kolozsváron egyetemi tanár volt, az orvosi hivatásra tereli figyelmét. A kolozsvári egyetem Orvosi Karán szerzett oklevelet 1888-ban szintén kitűnő eredménnyel. Doktorrá avatása előtt három és fél hónapig a Belgyógyászati Klinikán dolgozott, mint helyettes gyakornok. Az 1888/89-es tanévben a Sebészeti Klinikán műtői tanfolyamot végzett, majd 1889-ben műtőorvos oklevelet is nyert és alorvosként dolgozott a Karolina Kórház sebészeti osztályán 1889. szept. 1-jéig. Ekkor Purjesz Zsigmond Belgyógyászati Klinikájára tanársegédnek nevezik ki, ahol

1896-ig dolgozott. A klinika járóbeteg-rendelőjében megfordult gyermekbeteg-anyag felkeltette érdeklődését a gyermekgyógyászati problémák iránt. Közben nyaranta (1890, 1891), majd 1893/94-ben állami ösztöndíjjal egy egész évet töltött külföldön, meglátogatva Európa legnevesebb gyermekkórházait és klinikáit. Hazatérte után, 1894-től kezdeményezésére a Belgyógyászati Klinika egyik helyiségében külön gyermek-ambulatóriumot hoztak létre, melynek ő volt a vezetője. 1896-ban magántanári képesítést nyert és előadásokat tartott gyermekgyógyászatból. 1904-től a kolozsvári m. kir. Állami Gyermekmenhely igazgató főorvosa. Ettől kezdve egész Erdélyben megszervezte a gyermekvédelmet, 21 „gyermektelepet” létesített. Közben 1904/05-ös tanévtől a gyermekgyógyászat kötelező tantárggyá vált, melynek előadásai megtartásával is őt bízták meg. 1911-ben nyilvános rk. tanári címet kapott, majd 1917-ben nyilvános rendes tanárrá nevezték ki, amikor az általa alapított új, bár szerény 30 ágyas gyermekgyógyászati klinikát is átvehette. Az oktatói és klinikai munkáján kívül naponta személyesen rendelt az ambulancián is. Nyári tanfolyamokat szervezett anya- és csecsemővédőnk részére. Folytatta fáradhatatlan tevékenységét a gyermekvédelem megszervezése terén [10,13,19]. Az 1916-os román betörés idején megszervezte a menekültek gyermekeinek ellátását. A gyermekvédelem terén végzett munkájában segítségére volt az Országos Stefánia Szövetség 1916-ban Kolozsváron létesített fiókja [8].

Leitner szerint [9] a főhatalomváltás után is Kolozsváron maradt, bár tanszékétől és klinikájától meg kellett válnia. Megkezdett tevékenységét lassan újra beindította. Saját lakásán berendezett rendelőben „tanácsadásokat”, ingyenes rendeléseket tartott a rászorulóknak részére, amit önfeláldozással végzett. Bár Regöly-Mérei [13] szerint a hatalomváltás idején a szegedi egyetem létesítése után az ottani gyermekgyógyászati klinikának volt igazgatója, a forrásmunkákban erre vonatkozó adatot nem találtunk [9,19,22].

Szakirodalmi tevékenysége gazdag. Kutatásai gyakorlati irányzatúak voltak, a csecsemők táplálása, gyermekkori görcsök és főleg a fertőző járványos betegségek tárgykörére vonatkoztak. Dolgozatait az EME Orvos-Természettudományi Értesítője [11] és külföldi lapok közölték (Orvosi Hetilap, Gyógyászat, Jahrbuch für Kinderheilkunde) [9, 10, 13, 16]. Az EME Orvos-Természettudományi Szakosztályának 1890. február 9-től tagja, 1892-től választmányi tagja, 1896-tól az orvosi alszak jegyzője, majd az önálló Orvosi Szakosztály első választmányának 1906. jan. 5-től több éven át tagja volt [11].

1921 júliusában Kolozsváron hunyt el. Az Erdélyi Orvosi Lap 1921. évi II. évfolyam, 14-15. számát az ő emlékének szentelte. E lap szerint július 7-én helyezték örök nyugalomra a Házsongárdi temető lutheránus részébe, nem messze Antal családi sírjától. A márványtáblán a következő feliratok olvashatók, melyeket betűhűen közlünk: Dr. Genersich Gusztáv egyetemi orvostanár 1865-1921; Dr. Genersich Gusztávné Szombathelyi Matild 1867-1948, nyugszik Esztergomban; Genersich Sanyika élt 6 évet; Genersich Karola 1863-1907. Felette egy utólag felerősített kisebb táblán a következő felirat olvasható: Sággh Jenő SZ. 1909. 09. 02 - MH. 1997. 09. 11.

A két kolozsvári orvosprofesszor meghatározóan hoz-

zárult az erdélyi magyar nyelvű orvostudományi képzés megalapozásához és az EME Orvosi Szakosztálya tevékenységének fellendítéséhez, jelentősen növelve a Genersich család iránti tiszteletet és megbecsülést.

Irodalom

1. Kulkarni A., Vigneswaran R. – *Necrotizing Enterocolitis*, Indian J. of Pediatrics, 2001, 68, 9:847-853.
2. Balogh E. – *Megemlékezés néhai szepesszombati Genersich Antal professzorról születésének századik évfordulója alkalmából*. Orvostudományi Közlemények 1942, XVII, 2, 113-118.
3. Buday K. – *Genersich Antal r. tag emlékezete*. In: *Az MTA elhunyt tagjai felett tartott emlékbeszédek*. Bp-1925, XIX, 5:1-34, 1925. május 25-én, az MTA közgyűlésén tartott beszéd.
4. Entz B. – *Szepesszombati Genersich Antal egyet. ny. r. tanár, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztálya első elnökének emlékezete. Születésének századik évfordulója alkalmából*. EME Orvtud. Értesítő 1940-41, 50: 22-41.
5. Fetterman G. H. – *Neonatal necrotizing enterocolitis – old pit – fall new problem?* Pediatrics 1971, 48, 3:345-348.
6. Honti J. – *Dr. Genersich Antal életpályája*, Comm. Hist. Artis Med. 1991-1992, 133-140: 229-231.
7. Kapronczay K. – *Genersich Antal 1842-1918*, Orvosi Hetilap 1972, 113, 8: 460-463.
8. Kiss L. – *Egészség és politika – az egészségügyi prevenció Magyarországon a 20. század első felében*, Korall Társadalomtörténeti folyóirat 2004, 17:107-130.
9. Leitner F. – *Prof. Dr. Genersich Gusztáv 1865-1921*, Erdélyi Orvosi Lap 1921, 2, 14-15: 272-275, 327-329.
10. Orbán J. – *Genersich Gusztáv (1865-1921)*, Orvosi Szemle 1971, 17, 3-4: 473-475.
11. Péter M., Péter H. M. – *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves tevékenysége (1906-2006)*, EME kiadása, Kolozsvár 2006, 12, 14, 16, 141, 144, 190-193, 195, 196.
12. Powers C. J., Friedman A. H. – *A Brief History of Surgery for Peripheral Nerve Sheath Tumors*, Neurosurg. Focus 2007, 22, 6, E1.
13. Regöly-Mérei Gy. – *Genersich Antal (1842-1918)*, Orvosi Hetilap 1962, 103, 5: 224-227; U.ő. – *Genersich Gusztáv (1865-1921) szerepe a magyar gyermekorvostan történetében*, Orvosi Hetilap 1971, 112, 34: 2039-2040.
14. Sótonyi P. – *Patológiai vizsgálatok szerepe az igazságügyi orvostanban*, Magyar Tudomány 2007, 168, 8: 1007-1015.
15. Szende B. – *Antal Genersich, a great Hungarian pathologist*, Comm. Hist. Artis Med. 1991-1992, 133-140: 233-236.
16. Szinnyei J. – *Magyar írók élete és munkái*, III. kötet, Hornyánszky könyvkereskedése, Budapest, 1894, 1115-1125.
17. Tánkó A., Péter M. (szerk.) – *Genersich Antal Emlékkönyv születésének 150. évfordulója alkalmából – Adatok a romániai magyar orvosok és gyógyszerészek munkásságáról*, Bp-Mvhely. 1994, 13-17, 18-19, 20-22, 40-42, 43-55, 56-57, 58-69.
18. ****Semmelweis Orvostörténeti Levéltár*, Budapest, Genersich Antal iratai. 200. sz. (I-V tétel) és 201. sz. doboz (VI-X tétel), a mintegy 350 irat, a tételeken belül nincs sorszámmal ellátva.
19. ****Arhivele Naționale ale României*. Direcția Jud. Cluj. Colecția Genersich-Szombathelyi, Fond 345, inv. nr. 1404, 1-29 unit. arhivistic.
20. ****Révai Nagy Lexikona*, VIII. kötet, Budapest, 1913, hasonmás kiadás, Szépirodalmi és Babits Könyvkiadó, 1991, 445.
21. ****Magyar Életrajzi Lexikon*, I. kötet A-K, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967, 583-584; *Új Magyar Életrajzi Lexikon*, II. kötet, D-Gy, Magyar Könyvklub, Budapest, 2001, 963-965.
22. ****Az EME kiemelkedő személyiségei*, EME kiadása, Kolozsvár, 2009 (megjelenés alatt).